

Nr 161.*Utlåtande i anledning av väckta motioner om ändrade lånevillkor för statens låneverksamhet för den mindre skeppsfarten.*

(1:a avd.)

I två motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Manner-skantz* och *Carl Eric Ericsson* (I: 212) och den andra inom andra kammaren av herrar *Staxäng* och *Hagberg* i Malmö (II: 178), har hemställts, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t måtte framlägga förslag till ändrade lånevillkor för statens låneverksamhet för den mindre skeppsfarten i huvudsaklig överensstämmelse med i motionerna angivna riktlinjer.

I de båda motionerna råder icke full samstämmighet rörande de riktlinjer, efter vilka ändringar i lånevillkoren skola ske. Enligt båda motionerna ha möjligheter ansetts böra föreligga för att lån från de statliga lånefonderna finge utbetalas redan under byggnadstiden. I motionen II: 178 föreslås detta skola ske förslagsvis på så sätt att utbetalning av lånet verkställdes i etapper i anslutning till olika moment i fartygets färdigställande. Sålunda borde exempelvis en första utbetalning av lånet kunna verkställas, när kölen blivit sträckt, varefter återstående utbetalningar borde göras, när fartyget vore spantfärdigt, respektive när bordläggningen slutförts, vid sjösättningen och efter leveransens fullgörande. Vidare borde enligt sistnämnda motion amorteringstiden för lånen, vilken för närvarande vore högst 10 respektive 12 år, sannolikt kunna utsträckas. Med de begränsade frakter, som i allmänhet erhöles hade nämligen redarna ofta icke möjligheter att fullgöra amortering av erhållet lån inom den föreskrivna amorteringstiden.

För möjliggörande av den önskvärda förnyelsen av motorsegeltonnaget borde enligt båda motionerna vidare övervägas sådana ändringar i gällande skattelagstiftning, vilka innebure vidsträckta möjligheter för rederier, som dreves i annan form än aktiebolag eller ekonomisk förening, att vid beräkning av nettointäkt av rörelse enligt kommunalskattelagen och förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt njuta avdrag för avsättning till investeringsfond. Dylik avdragsrätt tillkomme för närvarande endast aktiebolag och ekonomisk förening, vilka åtnjöte fri avskrivningsrätt, och sålunda icke fysisk person eller partrederi.

Över motionerna har, efter därom i vederbörlig ordning gjord framställning, *kommerskollegium* avgivit yttrande, därvid kollegiet infortrat yttrande

i ärendet av *statens lånefond för den mindre skeppsfarten*. Ifrågavarande båda yttranden fogas såsom bilagor till utskottets utlåtande. (*Bilagor 1—2.*)

Utskottet. Av kommerskollegii yttrande framgår att Sveriges segelfartygsförening i skrivelse till Kungl. Maj:t den 4 februari 1949 hemställt om utredning för revision av gällande bestämmelser om statens låneverksamhet för den mindre skeppsfarten m. m. Utskottet anser en dylik utredning påkallad och förutsätter, att densamma kommer till stånd. Då emellertid framställning i angivna syfte redan gjorts, torde förevarande båda motioner icke böra föranleda någon särskild åtgärd från riksdagens sida.

Utskottet hemställer,

att motionerna I: 212 och II: 178 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 17 maj 1949.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.

Närvarande: se under utlåtandet nr 156.

*Bilaga 1.**Till Riksdagens statsutskott.*

Genom remiss den 12 februari 1949 har Kungl. Maj:t anbefallt Kungl. Kommerskollegium att till Riksdagens statsutskott avgiva yttrande över två inom Riksdagen av herrar Mannerskantz och Carl Eric Ericsson respektive herrar Staxäng och Hagberg i Malmö väckta motioner (I: 212 och II: 178) angående ändrade lånevillkor för statens låneverksamhet för den mindre skeppsfarten.

Overlämnande ett i ärendet infordrat yttrande av nämnden för Statens lånefond för den mindre skeppsfarten får Kollegium för egen del anföra följande.

Med hänsyn till vad i nämndens yttrande anförts finner Kollegium motionärernas förslag tarva närmare övervägande efter utredning angående de förutsättningar under vilka tilltänkta lättnader för lån av den mindre skeppsfartens utövare kunna åvägbringas ävensom beträffande de organisatoriska anordningar som kunna bli nödvändiga för en utvidgning av låneverksamheten i den riktning motionärerna föreslagit.

Vid sådant förhållande och då Sveriges Segelfartygsförening hos Kungl. Maj:t gjort framställning i enahanda syfte som det med de ifrågavarande motionerna avsedda, vadan frågan redan är föremål för Kungl. Maj:ts prövning, anser Kollegium sig icke kunna tillstyrka bifall till motionärernas hemställan, ehuru Kollegium väl finner syftet beaktansvärt.

Stockholm den 23 april 1949.

Harald Carlborg.

G. Böös.

Erna Frodi.

Kungl. Kommerskollegium, Stockholm.

Kungl. Kommerskollegium har i skrivelse den 18 februari 1949 anhållit om vårt yttrande över Sveriges Segelfartygsförenings underdåniga skrivelse av den 4 februari 1949 angående utredning för revision av gällande bestämmelser om statens låneverksamhet för den mindre skeppsfarten m. m.

Vi få med anledning därav anföra följande:

En utsträckning av låneverksamheten till den mindre skeppsfartens fromma att avse lån i form av byggnadskreditiv kan näppeligen genomföras med nuvarande organisation av Nämndens verksamhet. Då säkerhet för lånet icke kan presteras i form av inteckning i fartyget, förrän detsamma blivit färdigställt och registrerat, skulle långivningen under byggnadstiden förutsätta att till Nämndens förfogande ställdes experter som genom resor till vederbörande varv kunde kontrollera fortskridandet av fartygets iordningställande; kontroll genom dylik inspektion skulle sannolikt krävas vid varje låneutbetalning, som torde få beräknas äga rum i samband med kölsträckning, resp. bordläggning och slutligen sjösättning. Som fartygsbyggena få antagas komma att äga rum på vitt skilda platser i landet, skulle denna farande kontroll taga en avsevärd tid och draga rätt väsentliga kostnader. Det bör måhända i detta sammanhang också anmärkas, att det vid en långivning av ifrågasatt slag icke är till fyllest att undersöka och övervaka låntagarens soliditet och tillförlitlighet, utan måste jämväl ifrågakommande varvsföretag ägnas uppmärksamhet i nämnda hänseenden.

Under sådana omständigheter kan Nämnden för sin del icke tillstyrka det genom motionerna framförda förslaget, om därmed skulle följa att Nämndens verksamhet automatiskt komme att omfatta jämväl långivning i form av byggnadskreditiv. Av vad ovan anförts torde framgå, att saken tarvar närmare utredning. Då Sveriges Segelfartygsförening emellertid hos Kungl. Maj:t gjort framställning i samma syfte som det motionerna avse, torde frågan bliva föremål för fortsatt uppmärksamhet utan särskild framställning från riksdagens sida.

Remisshandlingarna återställas härmed.

Göteborg den 19 april 1949.

Statens Lånefond för den mindre Skeppsfarten.

Malte Jacobsson.

P. Gyllenhammar.